СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 160. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 13-го ЛИПНЯ 1948. No. 160. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 13, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПОЧАЛАСЯ КОНВЕНЦІЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ

ЗАЛОМАННЯ ОПОЗИЦІЇ ПРОТИ КАНДИДАТУРИ ТРУМАНА; ДОҐЛЕСОВІ ЗАПРОПОНОВАНО КАНДИДАТУРУ НА ЗАСТУПНИКА ПРЕЗИДЕНТА

Филаделфія, 12 липня. Сьогодні, в год. 11:30 в Міській Авдиторії почнеться крайова конвенція Демократичної партії, у висліді якої будуть іменовані кандидати цеї партії на президента Злучених Держав і його заступника та встановлена політична платформа партії. Після того, як ген. Айзенгавер рішучо відмовився від кандидатури на президента і як очолювана південними стейтами опозиція проти кандидатури президента Трумана заломилася, перемога кандидатури президента Трумана вже майже запевнена. Вчора, на один день перед конвенцією, повідомлено, що президент Труман запропонував судді Верховного Суду, Вилямові О. Доґлесові, номінацію на заступника президента, в переконанні, що це скріпило б і саму кандидатуру президента. Відповіді Доґлеса дожидається сьогодні.

ЗАЛОМАННЯ „РЕВОЛЬТИ" ПІВДЕННИХ СТЕЙТІВ

„Револьта" південних стейтів проти номінації президента Трумана кандидатом на чергову каденцію, остаточно перестала існувати як ефективна сила на Демократичній конвенції. Діло в тому, що широко розголошений місцевий комітет представників південних стейтів, що виступають проти президента Трумана на тлі опозиції до його програми „громадських прав", не потрапили найти і вдвигнути відповідного проти-кандидата, який на конвенції міг би бути бодай символічним проти-кандидатом. „Револьта" закінчилася двома резолюціями, які найвище можуть мати вплив на голосування в справі конвенційної плятформи. Південні стейти вважають себе „підведеними", бо думають, що можна було справу влаштувати так, щоби при найближчих виборах не було потреби голосувати ані на Тамаса Дюї, ані на президента Трумана, якщо своєчасно було б пощастило підібрати відповідного кандидата з-поза формальних партійних номінацій.

НЮЙОРЧАНИ ПІДДЕРЖУЮТЬ ДОҐЛЕСА НА ЗАСТ. ПРЕЗИДЕНТА

В конференції, що відбулася в справі номінації Доґлеса на пост заступника президента, взяли участь нюйорський член Крайового Комітету, Едвард Дж. Флін, предсідник стейтового демократичного комітету, Пол. Е. Фіцпатрик та федеральний адміністратор безпеки, Оскар Р. Івінґ. Нюйорчани зразу задумували вдвигнути кандидатом на заступника президента Аварела Гарримана, але тепер вони радо піддержать Доґлеса, відомого ліберала, в переконанні, що це в місті і стейті Ню Йорк відтягне багато голосів від кандидата третьої партії, Генрі Волеса. Вони вважають, що проти номінації Доґлеса не буде більших застережень і опозиція південних стейтів проти нього теж не буде більша, як була проти президента Трумана.

СЕН. ПЕППЕР ЗАПОВІДАЄ СВОЮ КАНДИДАТУРУ НА ПРЕЗИДЕНТА

Филаделфія, 12 липня. Сенатор Клод Пеппер з Фларидù заповів вчора свою власну кандидатуру на номінацію на президента з Демократичної партії та висловив надію, що йому пощастить зібрати відповідну кількість голосів від лібералів та інших опонентів до кандидатури президента Трумана. Його ціллю є не здобуття номінації, тільки хоче бодай перешкодити, аби кандидатура президента Трумана не перейшла в першому голосуванні.

СТАЛЕВА КОРПОРАЦІЯ ПРИЗНАЛА ПІДВИЩКУ ПЛАТНІ

Питсбурґ, 12 липня. Сталева Корпорація Злучених Держав, після трьох місяців спротиву, повідомила вчора, що вона наостанці погодиться на підвищення заробітної платні для 170,000 своїх робітників з Юнайтед Стіл Воркерс, СІО. Підвишка мала б бути признана вже цего тижня і хоча її висоти не подано, то здогадуються, що вона виноситиме біля 12 і пів цента на годину.

КОЛМЕН ЗРЕЗИГНУВАВ НА ЗНАК ПРОТЕСТУ ПРОТИ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ІНФІЛЬТРАЦІЇ НА КОЛУМБІЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Ню Йорк, 12 липня. Д-р Артур Прудден Колмен, професор-асистент польської мови і літератури на Колумбійському університеті від 1928 року, зголосив вчора свою резиґнацію на знак протесту проти комуністичної інфільтрації в згаданому університеті. Його резиґнація стоїть у зв'язку з прийняттям університетом фондів від комуністичного варшавського уряду на відкриття нової катедри ім. Адама Міцкевича для польських студій. В своєму довгому резиґнаційному листі проф. Колмен стверджує, що теперішній варшавський уряд є контрольований Москвою і Комінформом та що справа з новою польською катедрою на Колумбійському університеті є черговою спробою Москви „академічної інфільтрації" в Америці.

РЕКОРД ЗАТРУДНЕННЯ В АМЕРИЦІ

Вашингтон, 12 липня. Статистичне Бюро повідомило, що кількість цивільних затруднених в Злучених Державах досягла тепер свого рекорду в історії цеї країни. Їх кількість виносить 61,296,000. Загальна кількість затруднених виносить 63,479,000, або 3,000,000 більше, ніж попереднього місяця. Кількість незатруднених зменшилася на 400,000, а загальний зріст затруднення випливає головно наплином нових робітничих сил з-поміж молоді.

Адв. Р. І. Смук: Як не допоможемо скитальникам сьогодні, завтра буде запізно

ВАЖЛИВІ НАРАДИ ДИРЕКЦІЙНОЇ РАДИ З.У.А.Д.КОМІТЕТУ.

Звіти д-ра В. Ґалана і адв. Р. І. Смука.

Филаделфія, 12. липня. — Вчора, в неділю, 11. липня, відбулися важливі наради Дирекційної Ради Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, на яких склав звіт з піврічної діяльности Комітету його екзекутивний директор д-р Володимир Ґалан, а представник Комітету на Европу, адв. Роман І. Смук в майже тригодинному звідомленні познайомив Дирекційну Раду з його роботою та досягненнями і дальшими потребами на місці перебування наших скитальників в Европі. Збори Дирекційної Ради попередили в суботу, дня 10. липня, наради Екзекутиви Комітету та контроля діловодства Комітету, переведена Контрольною Комісією.

Збори, що відбулися в приміщенні Гомилтон Корт, відкрив в год. 11-ій перед полуднем і ними проводив заступник голови Комітету, Микола Мурашко, вітаючи приявних та вияснюючи, що збори відкриває в заступстві голови, адв. Івана Панчука з Дітройту, який не міг приїхати, бо перешкоджений важливими професійно - репрезентативними справами. М. Мурашко зокрема привітав приявних на зборах представників манадських кураінців, о. д-ра Василя Кушніра та інж. Володимира Косара. Предсідник зборів подав до відома їх програму, в яку входили: 1. Протокол з попередніх зборів, якого вже не відчитувано, тому що він був висланий окремо відбитком до кожного члена дирекції і тут його тільки прийнято без дискусії і поправок; 2. Звіт екзек. дирек. д-ра В. Ґалана; 3. Звіт Контрольної Комісії; 4. Звіт представника на Европу, адв. Р. І. Смука з Шикаго; 5. Дискусія над звітами; 6. Доповнення Дирекційної Ради двома членами на місці двох, що зрезиґнували і 7. Внесення та запити.

ПІВ-РІК НАЙБІЛЬШИХ ЗУСИЛЬ І НАЙБІЛЬШИХ УСПІХІВ.

Звіт д-ра Володимира Ґалана.

Д-р В. Ґалан на вступі зазначив, що його звіт буде короткий, бо збори були скликані зі спеціяльною метою, іменно, щоби вислухати звіту директора, ЗУАДКомітету на Европу, адв. Романа І. Смука. Д-р Ґалан обмежився тільки до короткого перегляду праці ЗУАДКомітету за останніх шість місяців в самій Америці, стверджуючи, що це був пів-рік найбільших зусиль, але і найбільших успіхів, як що до організаційної, так і допомогової праці Комітету.

1. Організаційна праця.

Комітет створив вже відповідний апарат і хоча його організацію важко було б вважати за закінчену, головно після ухвалення нового іміграційного закону про допущення скитальників до Америки, проте і цей існуючий вже апарат зумів в більшости вив'язатися з дотеперішніх завдань. В майбутньому необхідно цей апарат дальше поширити і скріпити. До цего організаційного апарату, крім головної канцелярії ЗУАДКомітету у Филаделфії, належить теж Жіноча Секція ЗУАДК в Ню Йорку, Харчова Секція у Филаделфії та Переселенчі Осередки в Ню Йорку і Филаделфії. Подібні Переселенчі Осередки вже організуються в Дітройті, Шикаго, Питсбурґу та інших більших українських центрах. Окрему сторінку творить розбудова імпозантної організаційної сітки нашого Комітету в Европі, що було можливо після договору з ІРО (Міжнародною Організацією для Збігців). Там створено головну кватиру нашого Комітету в Мюнхені та відкрито бюра у Франкфурті і цілому ряді інших міст в Німеччині і Австрії. Вдержувано контакт та піддержувано працю наших Допомог. Комітетів у Франції, Італії та інших країнах.

II. Допомогова акція.

Рівночасно з організаційною роботою ЗУАДКомітет повів за той час широку допомогову акцію, яка вже не була тільки „символічною" допомогою, але таки справді великою допомогою для найбільш потребуючих. На місці в Німеччині закуплено від Американської Армії 5,000 харчових пакунків (т. зв. десять в одному; це військові пакунки для американських вояків, що вистачали на 10-денне прохарчування для американського вояка та які могли б вистачити приблизно на один місяць для скитальника), а 3,160 пакунків з товщем, цукром, кавою та іншими високовартісними продуктами вислано з Америки. Це вже справді величезна кількість харчів, що була великою матеріяльною і моральною допомогою для наших скитальників. Це поставило наш Комітет під цим оглядом на рівні з іншими того роду організаціями. Окрему увагу приділено медичній допомозі, що нею керувала окрема лікарська комісія при ЗУАДКомітеті у Филаделфії.

III. Переселенча акція.

Про цю справу можна вже було думати конкретно після договору з ІРО. Про переселенчі справи окремо говоритиме в своєму звіті адв. Смук. Ця акція велася, щоби вможливити якнайбільшій кількості українських скитальників переселення до Злучених Держав, до Канади і до країн Південної Америки. В самій Америці було розгорнено широку акцію за переведення нового іміграційного закону, що вже є дійсністю. Після того переселення скитальників до Америки набрало нових виглядів і набирає великого розмаху. Комітет і під цим оглядом робить все можливе. До наших громад розіслано велику кількість формулярів в справі приміщення і праці для нових іміґрантів. Комітет рівночасно звернувся в цій справі безпосередньо до губернаторів поодиноких стейтів і від деяких (зі стейтів Меріленд і Мейн) вже одержано конкретну позитивну відповідь. Доведено теж до порозуміння з іншими великими допомоговими організаціями в справі корпоративних афідевітів. В справах переселення до Канади та Південної Америки наш Комітет тісно співпрацює з місцевими Українськими Допомоговими Комітетами, посередничаючи головно у полагоджуванні формальностей.

Інші справи.

В дальшому д-р Ґалан заторкнув коротко цілий ряд інших справ, що на перший погляд могли б видаватися менше важливі, але які є не менш рішальні в загальній роботі Комітету. Справа спровадження сиріт натрапляла на все нові труднощі і її досі полагоджено тільки в малій мірі. Новий іміграційний закон дозволить і цю справу краще наладнати. Сестри Василіянки звернули виасигновані їм на спровадження сиріт гроші. Д-р Ґалан згадав про організацію Тижня Української Культури в Німеччині і підготовку удраїнської мистецької виставки у Вашингтоні та по інших містах Америки, де будуть виставлені твори українських скитальників. Виставка, як уже повідомлялося, відбудеться в першій половині наступного року.

Справа Українського Музею в Празі.

Ця справа ведеться ще від побуту в Празі д-ра Ґалана. Вже тоді задумувано перевезти до Америки експонати цього музею, створеного завдяки жертвенности американських українців. Управа Музею тоді не виконала деяких передумов, а тепер чеські власті Музей закрили. В останньому часі ЗУАДКомітет одержав всі потрібні повновласті і документи, що Музей є його власністю та поробив відповідні заходи в американському і чеському уряді, щоб він міг тим Музеєм як своїм розпоряджати. На прохання чеської амбасади у Вашингтоні дожидається ще на рішення в цій справі чеського уряду і відповідно до цього будуть поброблені дальші кроки, щоб музей врятувати. Теж створено окремий Комітет головних жертводавців на цей Музей, з Калиною Лисюком на чолі, і вони робитимуть відповідні заходи теж зі свого боку, якщо акція на рятування Музею натраплятиме на дальші труднощі.

ФІНАНСОВИЙ СТАН.

На закінчення свого звіту д-р Ґалан зупинився ще коротко на фінансовому положенні Комітету. В 1947 році наш Комітет, разом з 25 іншими добровільними допомоговими агенціями, став членом Американської Заморської Допомоги (Америкен Оверсіз Ейд) та прилучився до спільної збіркової акції для придбання фонду 60,000,000 долярів, з якого нашому Комітетові пообіцяно пів мільйона. На це конто ЗУАДКомітет вже

(Докінчення на стор. 3-тій).

БЕРЛІНСЬКИЙ „СТАЛІНГРАД" ПРОТИ БОЛЬШЕВИЗМУ

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ПРОГОЛОСИЛИ ПРОТЕСТАЦІЙНІ НОТИ; СОВЄТИ ЗАТІСНЮЮТЬ БЛЬОКАДУ І ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ НАРУШЕННЯ „ПОВІТРЯНОЇ БЕЗПЕКИ"; МАСОВА ДЕМОНСТРАЦІЯ НІМЦІВ ДОМАГАЄТЬСЯ НЕУСТУПЧИВОСТИ ПРОТИ СОВЄТІВ; ПОГОЛОСКИ ПРО ВІДСТАВКУ СОКОЛОВСЬКОГО

Берлін, 12 липня. Протягом останніх днів викликана совєтською бльокадою політична криза в Берліні прибрала таких грізних форм, що в кожній хвилині загрожують непередбаченими наслідками. Минулої суботи західні союзники проголосили свої протестаційні ноти до совєтського уряду в справі бльокади Берліна. Ноти не мають ультимативновоєнного характеру, але їх тон дуже рішучий і не залишає жодних сумнівів, що західні союзники не дозволять „вишантажувати" себе з Берліна совєтськими погрозами та примусом, як це стверджується виразно в американській ноті, вдержаній в найгострішій формі, як порівнювати з британською і французькою нотами. В усіх трьох нотах допускається можливість переговорів в справі Берліна на базі чотирьох великодержав, але тільки після того, як Совєти перервуть бльокаду міста. В міжчасі Совєти ще дальше скріпили бльокаду, перериваючи теж комунікацію на міській ватостраді, а совєтське військове управління зложило гострий протест проти „порушення повітряної безпеки" західними повітряними транспортами до Берліна. На західні протестаційні ноти Совєти ще не дали відповіді. Вчора в Берліні відбулася найбільша демонстрація німців, зорганізована соціял-демократами та в якій взяло участь понад 10,000 осіб. Німці домагалися перемінити Берлін в „Сталінград німецької свободи" проти большевизму. Рівночасно між західними союзниками відбулися в справі берлінської кризи цілий ряд важливих конференцій, а до Борліна приїхав на наради з ген. Клеєм американський амбасадор в Лондоні, Люїс В. Доґлес. Британський головнокомандуючий, ген. Робертсон виїхав до Лондону на наради зі своїм урядом. Тимчасом в Берліні „з поінформованих джерел" швидко розійшлася вістка, що совєтський головнокомандуючий, маршал Василь Соколовський в найближчому часі має піти у відставку. Вістка ще не має потвердження.

ЧОРЧИЛ ВЗИВАЄ ДО РІШУЧОСТИ ПРОТИ СОВЄТІВ

Лондон, 12 липня. Винстон Чорчил, британський премієр за час війни, заявив в суботу на політичному зібранні у Вудфорд, що рішуче становище західних союзників в Берлінській кризі дає їм найкращу нагоду не допустити до третьої світової війни. Чорчил піддержував закордонну політику Бевина. Рівночасно в Британії поширюються голоси, щоби Совєтам поставити ультимат в справі Берліна.

СОВЄТСЬКИЙ ІНТЕРЕС ДО ПРОЛИВУ БЕРІНГА

Москва, 12 липня. В совєтській пресі нагло починається виявляти великий інтерес до проливу Берінґа, що відділює совєтську Азію від Аляски. Багато „техніків" і „спеціялістів" прохають дати їм затруднення в суміжних районах.

ВІЙНА В ПАЛЕСТИНІ В ПОВНОМУ РОЗГАРІ

Ізраїльці здобули Лідду; Араби бомбардували Єрусалим.

Тель Авів, Ізраїль, 12 липня. Від закінчення встановленого Радою Безпеки примир'я минулої п'ятниці та після того, як араби відмовилися його продовжити, ізраїльсько-арабська війна в Палестині знову розгорілася в цілій силі. Протягом останніх двох днів ізраїльські війська віднесли цілий ряд перемог, головно захопивши аеродром в місті Лідда та здобувши саме місто, що скапітулювало після оточення його ізраїльцями. Арабська авіяція виконала перший налет на Єрусалим, скинувши кілька бомб. Американська і британська дипломатії продовжують свої мирні зусилля. Совєтська преса накинулася з лайкою на посередника О.Д. в Палестинській справі, графа Бернадотте, закидуючи йому сторонничість та називаючи його „слугою американсько-британського капіталу".

НОВИЙ МАНІФЕСТ КОМІНФОРМУ

Москва домагається беззастережного послуху всіх комуністів в світі.

Ню Йорк, 11 липня. Місцевий комуністичний „Ди Сандей Воркер" передрукував сьогодні з бюлетину Комінформу новий його маніфест, в якому Москва встановляє нові правила для комуністичних партій в усьому світі, домагаючись від них беззастережного послуху. Новий „маніфест" виданий у зв'язку з „бунтом" Тіта та з метою, щоби не допустити до подібного в інших компартіях.

ЮГОСЛАВСЬКІ ОФІЦЕРИ, ЩО „СТУДІЮЮТЬ В СОВЄТАХ, ПІДДЕРЖУЮТЬ ТІТА

Београд, Югославія, 12 липня. Конфлікт між югославською партією з Тітом на чолі та Москвою продовжується і загострюється. В останньому часі комуністичні партії всіх інших країн одна по одній заявляють свою лояльність Москві та осуджують Тіта, що зі свого боку обстоює свою правду. Вчора югославські офіцери, що „студіюють" в Совєтському Союзі, виступили проти обвинувачень Комінформу та заявили свою лояльність і піддержку Тітові.

МОЖЛИВІСТЬ ПЕРЕДАЧІ О.Д. СПРАВИ ІТАЛІЙСЬКИХ КОЛОНІЙ

Лондон, 12 липня. Непорозуміння та суперечність між західними союзниками і Совєтами зупиняють, якщо не виключають теж можливість полагодити справу італійських колоній на великодержавній базі. Тут підноситься думку, що справа вкінці готова опиниться в ООД.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30. 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

КОНВЕНЦІЇ — „АМЕРИКАНСЬКА ІНСТИТУЦІЯ"

В понеділок зачала радити в Филаделфії Демократична Конвенція, а незабаром відбудеться там ще й конвенція „Третьої партії", яка буде проголошувати Генрі Волеса кандидатом на президента.

Місто Филаделфія буде отже цього року свідком трьох „циркових видовищ". Як знаємо, цеї назви часто вживає преса в жартобливому тоні, коли пишеться про президентські конвенції. Але вживає її теж залюбки багато людей, щоб висказати своє невдоволення з поведення делегатів на такому зібранні, де мають вирішувати номінацію на найвищий уряд, на президента країни і народу. Тому, що Америка тепер відграє в світі важну ролю, а часи такі серіозні, напружені й небезпечні, є в багатьох побоювання, що чужі країни, необізнані з американською поведінкою, наберуть дуже поганого враження про американський нарід, коли судитимуть його по президентських конвенціях. Отсе побоювання не є без причини, тому саме звертають з різних боків увагу делегатам Демократичної Конвенції, щоб вони поводились поважно, а не так, як делегати Республиканської Конвенції. Та не бракує таких, що стають в обороні конвенційних поведінок, хоч і вони свідомі, що на конвенціях є чимало дитячого та штучно зааранжованого, коли іде про парадні марші, оплески, а навіть промови, головно при маніфестаційних номінаціях „улюблених синів" різних стейтів.

Як слушно зазначує Е. Т. Ліч, редактор „Пітсбург Прес", таке було з президентськими конвенціями від найдавніших часів, проте, назагал, воно не було перешкодою у виборі таких кандидатів на президентів, якими може гордитись кожна країна. Коли кому в Европі дивно, як можна в такий спосіб вибирати кандидатів на президента держави, то він повинен старатись ввійти в американську психіку та зрозуміти американську вільну поведінку, яка є випливом цього, що людина виросла в повній свободі. Американець знає добре, скільки вартує ця чи друга „политишенська" промова. Але одному вільно говорити, а другому вільно цю промову оплескувати, або проти неї ґудіти. В кожному разі краще глядіти на „циркове видовище" навіть на президентських конвенціях, або ветеранських, чи яких інших, ніж глядіти на роботів, які доводилось нам оглядати на фільмах, а які представляли вибори, паради чи маніфестації в Німеччині, за часів Гітлера. Те саме бачимо ще й нині на совєтських фільмах. Чи там усе не придумане? І чи не в найбільшому порядку та чи не серіозне й не врочисте? А який вислід? Може якраз тому, що американці багато надивились на цей найновіший „европейський поступ", вони так цупко держаться своєї старої традиції. Так, вони представляють себе часом „великими дітьми", але грубо помилявся б той, коли б вважав їх несеріозними чи „нерозумними дітьми". Американці звикли дуже тяжко працювати, свобідно поводитись і мати „фон". Усе це вони вміють у своєрідний спосіб лучити в одну цілість, в якій відбивається „змисл гумору" і „хлопський розум", знання і практика, а в першу чергу — свобода.

Воєнна підготовка Совєтів

В останніх днях до Вашинґтону надходить щораз більше повідомлень про події в Европі і Азії, що їх тут — згідно з твердженням кореспондентів — розглядається як безпосередню підготовку Совєтського Союзу до війни. Під тим кутом розглядається головно останні події на Балканах у зв'язку зі створеною Москвою „аферою Тіта". Ясно, що у Вашингтоні, як в департаменті стейту, так і в департаменті оборони, слідкують за цими повідомленнями та за самим розвитком подій з великою увагою.

Зі змісту усіх цих повідомлень виходило б, що Москва справді горячково приготовляється до війни і в рямках цеї підготовки переводить насамперед відповідне „прочищення атмосфери" в своїй власній сфері, точніше, вона намагається завершити її централізацію, завершуючи тим самим і поневолення опанованих нею народів. У зв'язку з цим пляном концентрується совєтські війська в Румунії і Болгарії та пересувається в напрямі югославського кордону. В інших повідомленнях заповідається, що вже в найближчих днях Румунія і Болгарія „з волі їх народів" мали б бути теж формально включені в Совєтський Союз, як його дві дальші складові „республики". Рівночасно надходить повідомлення про безпосередню підготовку до обсадження совєтськими військами Чехословаччини, що теж мало б відбутися у відповідній формі та на „ентузіястичне запрошення" самих чехів.

У Вашинґтоні окрему увагу звертають на розвиток подій у зв'язку з Югославією і тут не бракує здогадів, що Москва тенденційно і штучно створила цілу „аферу Тіта". Властиве справу з Югославією вважається тут за найбільш „експльозивну", здогадуючись що Комінформ викликав югославську крізу з виразною метою спровокувати війну. На це вказують теж деякі конкретні факти. Тоді, як між Тітовими большевиками і Комінформом відбувається словна полеміка, між Югославією і Альбанією створилося положення, що в кожній хвилині може бути причиною „акції". Мала Альбанія щораз більше провокативно відноситься до „братньої" Югославії, доказом чого може буди останнє викинення „як злочинців" 94 югославських залізничників. Альбанський уряд — згідно зі совєтським повідомленням з Тірани — мав поробити „енергійні заходи" на кордонах з Югославією і Грецією, щоби забезпечитися перед напливом „злочинних елементів". Повідомлення про масове постачання совєтської зброї до Альбанії має теж своє значення, а положення большевицьких партизанів в Греції тут грає окрему ролю. Американські спеціялісти вважають, що на випадок „чинного конфлікту" між Альбанією і Югославією, що могло б статися в кожній хвилині, Совєтський Союз, як „союзник" і „опікун" Альбанії негайно став би в її обороні і тим самим совєтські війська увійшли б до Югославії, щоби присмирити „бунтівника" і комуністичного „еретика" Тіта та його большевиків. Зірвання альбансько-югославських місій мало б бути дальшим практичним кроком на тому шляху. Рівночасно комуністичні партії всіх совєтських сателітів поспішають зі заявами лояльности до Москви та з осудом Тіта.

Все те, рівночасно з розвитком подій в Берліні, розцінюється у Вашинтоні як плянову совєтську акцію, яка мала б довести до війни зі Заходом. На цю тему видвигається ще такі думки. Совєтський Союз ніколи щиро не думав про можливість будьякої співпраці з демократичними країнами та зі своїм „капіталістичним оточенням". В Москві знають, що їм раніше, чи пізніше доведеться звести „паследний бой" за панування над світом. Вже після війни совєтська дипломатія поробила цілий ряд незручних кроків, які передчасно виявили совєтські пляни та яких сьогодні вже не завернути, бо вже ніхто ані не повірить в совєтську „добру волю" ані не дасть себе обдурити. Рівночасно західні демократії не скривають своєї військово-оборонної підготовки і Совєтський Союз здає собі справу, що він в цих збройових перегонах з кожним днем залишається дальше позаду. Бо й Плян Маршала вже починає з успіхом діяти і взагалі совєтські вигляди на перемогу з кожним днем зменшуються. Логічним висновком було б для Совєтів спровокувати третю світову війну негайно, заки ще західні демократії ще більше не скріпили своєї сили і заки Совєтський Союз ще більше не послаб в порівнанні з ними. Під таким кутом і з думкою про такі можливості у Вашинґтоні теж розглядається теперішні події в Берліні і на Балканах, до яких долучується теж відповідна совєтська акція в Азії та на Орієнті і на міжнародному дипломатичному форумі.

Слати протести до Москви, а не до Вашингтону

Департамент стейту в особі підсекретаря стейту, Роберта А. Ловета, дав добру науку сталінській Польщі, куди їй треба звертатись з протестами в обороні своїх інтересів, загрожених, як кажеться у протесті, поступованням Злучених Держав зглядом Німеччини. Ловет заявив польському амбасадорові Й. Віневічові, що такий протест повинен бути висланий Москві і звернений проти Совєтів, які ввесь час ставлять перешкоди в справі полагоди повоєнної, німецької квестії.

В подібний спосіб відповіло на подібний польський протест теж і британське міністерство закордонних справ. Воно ще пригадало сталінським слугам у Варшаві, як то Гітлер та Сталін подавали собі руку в 1939 році.

Нам не іде так дуже якраз про цей „інцидент" між Польщею і Злученими Державами та Великою Британією, бо йому подібних тепер багато. Важні тут не так „польські інтереси", як напруження між світовими демократичними потугами і Росією. Відповідь, яку одержали представники польського уряду в Вашингтоні та Лондоні, є холодна, а навіть — коли б мати на увазі дипломатичний тон — груба. Ця відповідь зясовує ясно й просто, хто є спричинником політичного хаосу в Европі. Винуватою у цьому є — Росія.

Таке обвинувачення виходить з урядових заяв щораз частіше й виразніше. Відкинення урядами Злучених Держав та Британії польського протесту в справі пляну Лондонської Конференції шістьох держав щодо Німеччини, є тільки одним з багатьох прикладів неможливости співпраці демократичних країн з Совєтами та урядами тих країн, що є у совєтській сфері впливів.

Відповіди, які одержала сталінська Польща на свій протест, мають одначе ще інший характер. Злучені Держави взялися за порятунок знищених війною европейських країн. Плян Маршала не виключає теж і Совєтів від порятунку, ні країн, які є в совєтській сфері впливів. Та Москва, добачуючи в Пляні Маршала підривання її впливів і плянів, виповіла боротьбу цему пляновi рятування Европи від нужди, бо якраз нужда є для Кремля найліпшим засобом до ширення анархії та підбивання країн та народів під московську владу. Така країна як Чехословаччина, що відразу зголосилась до участі в акції відбудови Европи, була змушена Москвою від цього відступити та йти за „Пляном Сталіна". Це вона відчуває тепер економічно, бо ж її економічне життя було звязане головно зі заходом. Таких країн у совєтській сфері впливів є більше. До них треба зарахувати, наприклад, теж і Югославію, яка не може відбудовуватись, бо зірвала зі заходом і не приступила до Пляну Маршала, а Совєти не дають ніякої допомоги, хоч її обіцяли.

Нужда в країнах під Совєтами буде цілком певно збільшатись та буде викликувати серед населення негодування щораз частіше й щораз грізніше. Мабуть Вашингтон та Лондон рахуються з цею нуждою та її евентуальними наслідками. Тому завчасу виясняють, що тому всьому винна Росія.

Постійна пропаґанда демократичних потуг, оперта на фактах з минулого, як і постійне вияснювання цього, що тепер діється день за днем в Берліні, чи на місцях іншого роду конфліктів з Совєтами, своє зробить і дасть Америці добрі результати, як би так Кремль спровокував нову війну. В Вашингтоні та Лондоні зачинають ці речі добре розуміти.

Найнещасливіші з несщасних

(Про долю хорих українців в Німеччині).

Хочемо розповісти нашому громадянству на американському континенті дещо про долю — життя немічних українців в розбитій і зруйнованій Німеччині та про обставини, в яких ці найнещасливіші з нещасних лікувалися і ще лікуються в шпиталях і санаторіях УННРА-ІРО. Мало хто знає, а ще менше, на жаль, цікавиться долею українців, що по 2—3 роки хорують і приковані до ліжка. Наведемо декілька прикладів, що мали і ще мають місце в цих санаторіях і шпиталях.

В місті Гайлброн в Західній Німеччині (Американська Зона) відкрито в 1946 році шпиталь УННРА. Це колишня військова лікарня, збудована в 1939 році. Лікарня простора, збудована на основі нових досвідів, модерно обладнана, на приблизно 400 пацієнтів. Були і є усі дані, потрібні для дійсно новочасної лікарні. Але крім цих корисних передумов існували тут деякі явища, що ними УННРА а тепер ІРО ніяк не могла і не можуть похвалитися. Ось тут дещо про обставини, що були у відділі для хорих на легені.

В цьому відділі було коло 80 хворих чоловіків і жінок. Усім хорим треба було щодня по два рази міряти температуру — вранці і увечері. На всіх хорих було тоді лише три термометри! Отже на 26 хворих припадав один термометер. Невидане і нечуване явище в цівілізованих країнах, тимбільше в західній Европі. Шпитальні сестри почннали міряти температуру з 5-тої години ранку, щоб до 8-мої закінчити. Значить будили пацієнтів на 2 години раніше, як було призначено.

Ліжкову білизну зміняли приблизно раз на два місяці і то іноді тільки тоді, коли пацієнт цього енергійно домагався. При цьому треба мати на увазі, що більшість хворих день і ніч були приковані до ліжка і деякі сильно пітніли. Отже ліжкова білизна була майже увесь час брудна.

Лікарня мала велике модерне радіо з наущниками. Кожен хворий міг включити біля свого ліжка і слухати радіопередачі через слухавки, не турбуючи свого хворого сусіда. Зарядження добре, практичне і модерне. Та вся біда тільки в тому, що — не було отих наушників-слухавок! Колись вони були, але десь пропали і ніхто не міг їх знайти. Потім німець, що працював в лікарні, почав продавати наушники „на чорно". Ті, що грошей не мали, а таких було 98%, могли лежати в ліжку і слухати — дзижчіння голодних мук. Не має потрібних наушників для хорих цієї лікарні і сьогодні — в травні 1948 року.

Відвідувати хворих можна було два рази на тиждень. Коли хтось, не знаючи ще тих приписів, приїхав відвідати хворого в інший день, то його не впускали навіть тоді, коли цій особі прийшлося їхати іноді 100 кілометрів. Треба було відвідувачеві вертатися, не побачивши часом смертельно хворого, або чекати на день відвидин. В означений день можна було в хворого затриматися дві години. Кожен відвідувач повинен був лишити на варті при вході по 10 марок закладу. Якщо хтось затримався на 10 хвилин довше, то 10 марок пропадали. Були випадки, що відвідувачі, втративши таким способом гроші, не мали грошей на поїзд і вертали пішки.

Директор лікарні ніколи не відвідував хорих. Зовсім не цікавився своїми пацієнтами. Коли делеґація хворих зайшла до директора, домагаючись покращання обставин, то директор делеґацію прийняв, не попросивши хворих навіть сісти. Сам сидів за столом і покурював цигарки, а хворі делегати повинні були стояти підчас переговорів. Харчів, щодо калорій, було досить, але

(Докінчення на стор. 3-тій).

Федір Одрач.

ТУРИСТ

4)

— Цілком правильне рішення вашої доньки — поважно перебив турист. — Цей ось куток, її власність, чомуж би мала з нього не користати? Люблю таких дівчат, що потраплять відстоювати свої права. А тепер маю щось інше на думці. Я вже живу у вас тиждень. За моїм мандрівним пляном, я мав би ще тут залишитися рівно два тижні. І свій плян конче хочу здійснити. Вже з мене тякочко, така людина, що як щось постановила, то хоч трісну, а мушу доп'яти. Отже, оскільки мені не має місця в кімнаті, гадаю, що ви мені не відмовите притулку в вашому причілку. Там є торічне сіно, а ми, мандрівники, любимо на сіні спати.

— Але ж там вівчар спить, пане.

— Не шкодить. Знайдеться і для мене місце.

Десять хвилин пізніше, турист переніс свій наплечник до причілка. Там ґаздиня постелила на сіні простирало, поклала подушку і два теплі вовняні ліжники.

Після цього, турист цілими днями блукав по горах, регулярно приходив до хижі на обіди, чемню кланявсь Галинці і потім знов вирушав в околицю.

„Дуже гарна, дуже привабна і дуже зіпсута містом дівчина" — думав турист, переходячи через кряжи й дебри довколичних гір. Він часто любив заходити до буркут-криниці, пив з неї воду і потім сідав на великому камені і мчав зором в далечінь. Турист знав, що майже кожного ранку приходила сюди Галинка, тому він завжди вибирав час, щоб з нею не зустрітися. Галинка в свою чергу уникала туриста. Вона кізкою гірською переплигувала каміння, взбиралася на верховини, ловила метелики, лякала і передразнювала свистунів-хомяків, бавилася з ягнятами з власної отари. Іноді вівчар, сивоусий вуйко, грав на трембіті і тоді Галинка на полонині витанцьовувала коломийку, піднісши чудернацько ліву руку вгору. „Галинка, дитина гір. Примхлива, зарозуміла і погано вихована дівчина" — синтезував перед собою турист. Обгрунтував він свої міркування після того, як найшов в своему наплечнику паскудну, чотирьолапу рябу саламандру і він був певний, що це нікого іншого робота, як тільки Галинки. О, але він їй за це відплатить!

Щоб трохи успокоїтися, під вечір він вирушив до буркут-криниці і його дуже здивувало, коли висунувшись з проліску, помітив на знаному йому камені Галинку. Сиділа звісивши ноги і підкидала правою рукою маленького камінчика.

„Вона чудово вміє бавитися камінчиком" — подумав турист, що сили змагаючи назад, до проліску.

— Ха-ха-ха! — рознеслось за ним і турист з повагою подумав:

„Цілком безжурно і розкішно вміє реготатись!"

Всеж таки він їй мусить віддячитись за салямандру, він мусить показати, що вміє! Це дуже добре знати, що вона й по обіді приходить над буркут-криницю. Він наступного дня пильно почав слідкувати за нею і як вона по обіді подалася до криниці, пів години пізніше, крадьком, вирушив за нею. Він непомітно прокрався до проліску, обережно виглянув із-за дерева і побачивши Галинку, з усієї сили трагічним голосом крикнув:

—Люди, го-го, люди, ведмідь! ведмідь!!!

— Ха-ха-ха — задзвеніло дівочим тоненьким голоском над буркут-криницею. — Які ви смішні. Мій навіть дідо не памятає в тих околицях ведмедів.

„Завтра кінчається третій тиждень і я обовязково мушу вирушити в дальшу дорогу" — спантеличено думав турист, невдало виходячи з проліску, змагаючи в останнє до сніговог чубка гори. Не хотілося йому думати про свою невдачу і він прагнув знов опинитись на сніговому вершку. Там холодне чисте повітря протверезить його і снігова, піднебесна височінь надхне його новими силами до дальшої мандрівки. З цього боку схил гори був лагідний, не такий як від півночі, по якому він карапкався і зсувався в прірву перед трьома тижнями. Турист поглянув вліво. Лагідний схил гори збігав до крутої стежки, по якій він не хотів іти три тижні тому назад.

„Бідний хлопче, ти думав, що осягнув неосягаєме, тимчасом, з другого боку, на цю гору могла б без труднощів взібратися навіть дитина" — гірко дорікав собі Вітер.

Він уже повільно піднімався вгору і тепер гора-велетень не була Олімпом, а звичайним, доступним для всіх, пагорбком. Без сумніву, за кілька тижнів сніг на ній стопніє і тоді вона загубиться між іншими пересічними верховинами. Видостався на самий чубок, ступив з кілька кроків, і здивувався, коли побачив там Галинку. При щілині скелі, звідкіль вибивалося джерело, стояла Галинка. Струнка, з розпущеним волоссям, вона міцно подобала на Дніпрову русалку, чи мрійливу лісову мавку. Хотів скрутити в долину, але занадто вже вона була близько від нього.

— Ви немов би на крилах випередили мене, панно Галинко.

— Ось бачите, з цього боку — показала рукою на схід. — Тут найлагідніший схил і найближча дорога від буркут-криниці.

Але диво, звідкіль у неї нагла зміна? Була якась задумана, поважна, лагідна і туристові здавалося, ще більш чарівна.

— Я чула від мами, що ви завтра відходите від нас.

— Так, так, завтра вранці вирушаю в східньому напрямку. Думаю пробратися гірським ланцюгом до Варохти, Жабйого, до Коломиї, потім попід румунською границею аж до Збручу. Далека ще передо мною дорога.

(Докінчення на стор. 4-тій).

Микола Кокольський

Ой, не коси, бузьку, сіна

Ой, не коси, бузьку, сіна

Любий мій! Скільки то часу минуло з тієї хвилини, як ми розлучилися! Скільки то днів перекотилося через наше життя! Тай які вони різні! Одні, як громовий хмаролом, торощили життя. Другі повзли олов'яною хмарою. Ще інші сідали на землю як задушлива, осіння мряка. Не бракувало днів, заправлених гірким болем та прибраних у багряницю жалощів. Тільки ясних, веселкових днів, з розсміяним сонцем, було мало. Лиш деколи розцвітав такий день золотистим метеликом, тай згаряв, як метелик у полумі. І вже багато разів скидали дерева свою зруділу чуприну. І вже багато разів вкривалися камянисті, гірські хребти білим покровом. І вже багато разів дзвонили сріблисті дзвіночки пролісків привіт весні, від тієї хвилі, як я тебе, мій любий, востанне бачив. Та все ж я тямлю її, цю хвилину розлуки нашої. Бо вона вбилася в мої груди міцно-міцно, як цвях у дубову дошку.

Тоді шугали по небі раз-у-раз великі, сталеві птахи. Тато ладували великий, драбинастий віз і складали сюди всі маєтки: сорочки й штани зі згрібного полотна, кажухи, міх муки, діжчину сала. Мама поклала сюди печиво разового хліба. Ззаду до воза привязали нашу рогату красулю. Тато запрягли коней, а потім підняли грудку землі, приложили до уст, завязали в чисту шматину і вложили за пазуху. Мама глянули на тата й нічого не сказали. Тільки стерли сльозу, що перлиною зависла на віях. Стали тато на порозі, перехрестилися до образів, тай кажуть: пора нам у дорогу...

Мама замкнули хату на ключ, а мені здавалося, що це замкнули домовину з кимсь дуже-дуже дорогим. Тихо сіли на віз і коні рушили.

Ти, друже, був свідком тієї хвилини зі своєї домівки, на стрісі нашої хати. Мій прадід поклав був туди старе колесо від воза, а твій прадід зробив на ньому свою хату, своє родинне гніздо. І жили наші роди побіч себе вже сотню літ. Мої і твої батьки бродили по запашних сінах, мої і твої батьки годували і ростили дітей. А моя неня вколисувала стомленою цілоденною біганиною вітрогона пісонькою:

„Ой не коси, бузьку, сіна,
Бо зросишся по коліна"...

Під осінь гніздо твоє пустіло. Ти покидав нас, летів далеко-далеко від нас, туди, де нема білої смерти, де міг ти прожити — на чужому полі — важкі хвилини. І я летів думкою з тобою понад задумані ріки чарівних Індії, блукав поміж шуварами над берегами святого Нілу, оглядав дива чужої землі. Проходили білі, студені дні... А потім, одної днини, являвся ти знову в своєму прабатьківському гнізді, піднімав голову вгору й весело вітав нас своїм радісним клекотом. Ми тішилися, бо ти перший віщував нам весну. Ми чули вже помах її дужих крил, чули її теплий подих.

І приходила весна, тай убирала в зелень і квіти луги й сади, поля й ліси, заставляла соловейка співати гимн кохання і зазулю кувати щастя. Відходила весна у всесвітню мандрівку і в її сліди ступало сріблом-золотом налите літо. Кланялися ланам пшеничні колоски, ясніла небесна блакить квітками волошок, горіли маки Даждьбогові в жертву. Проходило літо й на стерні спливала осінь в золоті й багряні шати прибрана, від плодів обважніла. А в слід за літом відлітав і ти, друже, в таємну мандрівку, й забирав нашу втіху зі собою.

Тим разом я покинув рідне гніздо й помандрував у чужину. Від тієї хвилини я не бачив тебе, мій друже. Чи стоїть ще твоє гніздо на нашій стрісі? Чи вернувся ти до нього з далекої мандрівки? Чи виводиш своїх діточок, як колись виводив?

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЕМБРИДЖ, ПА.

Українська участь у Фестивалю

Дня 9. червня відбувся у нашій громаді т. зв. Комюніті Фолк Фестівал, у якому взяло участь і українське громадянство. Перед Фестивалем були виставлені в склепах на виставах українські народні строї, виготовлені п-нею Дворакiвською та п-нною Іриною Ґрабівською. Фестивал зачався вечером походом по місті з масою народу, чотирома бандами та прапорами різних народів. Я нарахував 20 різних прапорів, а між ними був і жовтоблакитний, український. Похід закінчився в Гай Скул Стедіюм. Тут відіграно американський гимн, вибрано королеву Фестивалю, а потім виступали різні національні групи, між ними і українська, якій припала 11-та точка. Виступили на сцену чотири дівчині і два хлопці в українських народніх строях з танками і пописались дуже добре. Потім виступили чотири хлопці в козацьких строях зі шаблями. Публика дуже полюбила ці виступи і не щадила оплесків. Ось імена цеї молоді: Волтер Двораківський, Люля Ґос, Гелен Галабан, Евген Грицик, Юлія Карноскі, Евген Люзняк, Бил Мідяновський, Ольга Яворскі. Вони дали гарний приклад усій нашій молоді, як треба поступати та дбати про українське імя.

Ф. Спрінґер.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

Наради З. У. А. Д. Комітету

(Докінчення зі стор. 1-шої).

одержав від цеї організації харчів на суму 31,160 долярів і мав би ще одержати 40 до 45 тисяч долярів готівкою, бо загальна кампанія завела та не дала такого результату, як передбачувано. У висліді, Американська Заморська Допомога звільнила всі добровільні організації від контракту, що обмежував їх в індивідуальних збірках допомогових фондів і наш Комітет вже знову на найблищий час пляную широку акцію в цьому напрямку. Це тим більше, що новий іміграційний закон відкриває нам нові величезні допомогові обов'язки і можливості. Д-р В. Галан закінчив свій звіт подякою членам Екзекутиви, Дирекційній Раді та цілому американсько - українському громадянству, бо тільки при їх зрозумінні, допомозі та співпраці ЗУАДКомітет міг перемогти ці великі труднощі та добитись цих великих успіхів, якими позначується його праця за останніх шість місяців.

На пропозицію Дмитра Галичина дискусію над звітом д-ра В. Галана відложено на після виголошення всіх інших звітів.

ДІЛОВОДСТВО З.У.А.Д.К. В ПОРЯДКУ А ГОСПОДАРКА ВЗІРЦЕВА — ЗВІТ РОМАНА СЛОБОДЯНА ВІД КОНТР. КОМІСІЇ.

Звіт Контрольної Комісії здавав її голова, Роман Слободян з Елизабет, Н. Дж. Контрольна Комісія, в складі Р. Слободян, В. Довгань з Дітройту та А. Маланчук, провірила книги ЗУАДКомітету і банкові конта, як теж звіти адв. Р. Смука з адміністрації в Европі. Р. Слободян ствердив, що за останні шість місяців було приходів з пожертв і вкладок 41,540 дол., з признаних Комітетові фондів в харчах було $33,840, разом прихід в останньому пів-році виносив 78,880 дол., а разом з переносом з минулого року каса ЗУАДКомітету розпоряджала сумою 114,477 дол. Розходу було 78,880 дол., так що в касі залишилося готівки 35,627.59 дол. Р. Слободян стверджує, що разом з допомогою в харчах за минулого під року Комітет дав допомоги українським скитальникам в Европі 103,236 дол., тоді як адміністраційні видатки були 9,443 дол. За весь час свого існування Комітет мав розходів (допомога і адміністрація) $330,032. В дальшому Р. Слободян вияснив докладніше видатки представництва ЗУАДКомітету в Европі, стверджуючи, що до розпорядження адв. Р. Смука було віддано $44,000.00, з чого там тільки $2,522 зужито на адміністраційні видатки. Усі розходи виносили $34,007.03, отже $9,092.97 залишається ще готівкою до розпорядження представництва. Р. Слободян з признанням підкреслив, що представництво ЗУАДКомітету в Европі, з адв. Р. І. Смуком на чолі, смішно малою сумою зробило неймовірно велику роботу, як під організаційним, так і допомоговим оглядом. Для прикладу наводить факт, що адв. Р. Смукові пощастило закупити від Армії пакунки вартости понад 14 долярів за суму по не цілих 6 долярів. За неоцінені там цигарки адв. Смук платив по 30 центів за картон, тоді як навіть в Америці він коштує $1.40. Зі свого боку Р. Слободян підкреслив, що наш Комітет справді найменшими фондами виконує ту роботу, на яку інші Доп. Комітети видають мільйони долярів. Якби ця наша робота виглядала, якби ми цю суму, яку маємо, могли збільшити в сотеро і тисячеро? — закінчив свій звіт голова Контрольної Комісії, звертаючись ще з апелем до цілого нашого громадянства піддержати цю благородну працю свого Комітету, ставляючи йому до розпорядження бодай мінімальні фонди.

ЗВІТИ В. ДОВГАНЯ І А. МАЛАНЧУКА.

Два другі члени Контрольної Комісії, В. Довгань та А. Маланчук, потвердили в цілій ширині вияснення Р. Слободяна. В. Довгань від себе додав, що господарка Комітету є в найбільшому порядку. Контрольна Комісія одержала всі бажані вияснення та ствердила, що не було жодних надужить і господарка була цілком правильна. А Маланчук, потверджуючи звіт Р. Слободяна, зокрема ствердив, що видвигані досі проти Комітету закиди є неправдиві, що все є в найбільшому порядку, а Комітетовими фондами господарюється вміло і чесно.

ДОПОМОЖІМО СКИТАЛЬНИКАМ НЕГАЙНО, БО ОПІСЛЯ МОЖЕ БУТИ ЗАПІЗНО — ЗВІТ АДВ. РОМАНА СМУКА ПРО ПРАЦЮ ЗУАДК В ЕВРОПІ.

Представник Злученого Українського Американського Допомогового Комітету на Европу, адв. Роман І. Смук, в своєму майже три-годинному звідомлені дав незвичайно плястичний образ, як положення українських скитальників, так і праці для них очолюваного ним европейського представництва нашого Комітету. З огляду на важливість звіту адв. Смука, він буде поданий в майже дослівній формі (наскільки це пощастило записати) в завтрішньому числі „Свободи". Тут, з огляду на місце, мусимо обмежитися тільки до короткого змісту.

ДОГЛЕС МекАРТУР, командант окупаційних військ в Японії, тішиться далі великою популярністю між населенням і не зважаючи на своїх 68 років, є дуже активний.

Адв. Р. Смук насамперед згадав, як то 10 місяців тому Комітет висилав його до Европи, купивши йому подорожний білет в одну сторону та забезпечивши його единою найкращою порадою, яку тоді міг дати: робіть, аби було якнайкраще. На місці він зустрівся з проблемою, якої не можна було ані вивчити в школі, ані вичитати в книгах, бо це є цілком нова проблема і для цілого світу, іменно: проблема допомоги скитальникам. З тим він приїхав до Европи. Але за десять місяців його побуту і праці там, він не тільки ту проблему пізнав, але й з нею давав собі раду. Про це хай посвідчить його звідомлення. За тих десять місяців пощастило заключити договір з ІРО та військовими окупаційними властями і тим самим створити перщу і найголовнішу передумову праці. Нав'язано та унормовано співпрацю з усіми іншими Комітетами. Сьогодні з нашим Комітетом рахуються всі власті і всі чинники та його поважають. Пощастило створити відповідну організаційну сітку та пустити в рух велику машину і треба було це робити справді від самого початку. По дуже догідній ціні пощастило закупити більшу кількість харчової допомоги для наших скитальників і сьогодні наш Комітет вже нікому не дасть вмерти з голоду. Пощастило наладнати еміграційні справи до Злучених Держав, Канади і Південної Америки. Створено два вишкільні українські робітничі табори, що сьогодні приносять честь українському імені. Створено культурний відділ, в якому працюють наші науковці. Зорганізовано Тиждень Української Культури, що став прикладом не тільки для всіх інших „діпістів", але й самих американців. Пощастило зареєструвати та охопити всіх сиріт і створити передумову для остаточного полагодження їх справи. Найбільше піклування і допомогу виявлено бувшим воякам УПА, що останнього літа перейшли в американську зону. Все це тільки коротка характеристика тої праці, що її виконало і виконує представництво нашого Комітету в Европі. Свій звіт адв. Смук закінчив відповідно обгрунтованим закликом, доложити всіх зусиль, щоби допомогти скитальникам вже, бо кожний втрачений для них день може означати для них смерть, духову і фізичну. Якщо хочемо допомогти, мусимо допомогти сьогодні, бо завтра може бути запізно — твердив адв. Смук.

Предсідник зборів, М. Мурашко, від імені Комітету зложив адв. Смукові признання і подяку за його жертвенну роботу та за передані інформації. Над звітами розгорнулася широка дискусія, що протягнулася пізно в ніч.

Найнещасливіші з нещасних

(Докінчення зі стор. 2-гої).

все так погано, несмачно приготоване, що мало хто ці харчі зідав. Місцева ДП-поліція іноді вночі заходила в кімнати хворих, будила пацієнтів, нібито контролюючи присутність хворих, як у касарнях.

Читач може подумати, що ця лікарня в Гайлброні — це був виїмок, що деінде краще. Та, на жаль, не так. В багатьох лікарнях і санаторіях було так само. На північ від Штутгарту в селі Фройденгаль була санаторія УНРРА, — пізніше ІРО: Санаторія в старому замку в прегарній околиці. Кругом горбки, поля, виногради і ліси. Все навколо назовні, дуже гарне. Але, зайшовши всередину санаторії, вже не те. Зараз в коридорі, що веде до відділу для тяжко хворих, бруд, чути сморід. Нема ні чистоти, ні порядку.

Тут такаж сама історія з термометрами. На 50 пацієнтів всього 2 термометри. Але пацієнт собі міг термометер купити в сестри-німки за дрібничку — 50 марок! Тут не будять пацієнтів в 5-тій годині, щоб поміряти горячку. Тут був персонал гуманий, співчутливий; щоб пацієнтів не турбувати, то температуру зовсім неміряли...

І в цій санаторії були харчі погані, зле приготовані. Санаторія мала власне господарство: корови, свині, кури. Але це все призначено для дирекції санаторії. Не було випадку, щоб пацієнт, і найтяжче хворий, дістав курятину. Курей зідали члени управи, а рештки віддавали своїм собакам. Одна шпитальна сестра, француза, перед виїздом у Францію, прилюдно перед пацієнтами і персоналом заявила, що вона завсіди протестувала проти того, щоб рештки курятини віддавати собакам і що вона пропонувала, щоб ці рештки віддавати важко хворим. Та її протести не помагали. Для всіх хворих цих решток курятини, що лищалися від управи, не вистачило б — отже краще не давати нікому. І курятину далі доїдали собаки.

Дієти для хорих на шлунок не було. Хто не міг зідати нормальні погані харчі, хай умирає. Колись то один пацієнт просив, щоб йому лікар приписав свіже молоко, від власних корів, які мала санаторія.

Лікар відповів: „Я б вам радив купити собі корову або бодай козу". Пацієнт молока, очевидно, не дістав.

Управа різала свині, але пацієнти свинини не дістали. Одного разу хворі шкрили, що опівночі тайно ріжуть свиню. Зчинився вночі шум, хорі повибігали і питають, чи це свиню ріжуть. На те управитель заявив, що це вони потайки ріжуть для пацієнтів, щоб УНРРА нібито не довідалася. Другого дня, коли пацієнти викликали військову поліцію для розслідування цієї справи, той управитель заявив, що свиню різали вночі тому, бо вона, бідолаха нагло захорувала і до ранку не дожила б. Це не жарти і не наклепи. Вище наведені факти, це сумна дійсність.

Коли хорий помер, а це бувало дуже часто, то пацієнти самі між собою мусіли збирати гроші на труну. ІРО грошей для похорону не давало і якщо пацієнти труни не вистарали, то кидали вмерлого в гріб завинутого в якусь стару подерту білизну.

Директорка УНРРА - ІРО в Бітіграйму біля Штутгарту, куди адміністративно належала ця санаторія, також нецікавилася пацієнтами. Хорі місяцями її не бачили. Був один випадок, що пацієнта, який вказував на всі ці безчинства, директорка силою дала відправити до дому божевільних! Звідти, по перевірці, пацієнта очевидно за декілька днів випустили, як зовсім психічно здорового. Інших пацієнтів, що вказували на всі ці безладдя, відсилали за кару до інших, ще гірших санаторій. Треба було терпіти і тихо сидіти.

Іноді приїзджали американські санітарні комісії. І цікаво, що коли приїзджала комісія, було всюди чисто і кращі харчі; як тільки комісія виїхала, знову заводився бруд і непорядок.

Зараз в 1948 р. харчі відносно ще гірші, як це було в 1946-47 рр. Із харчів, призначених для хорих, обслуга багато розкрадує. Наприклад в тому ж шпиталі Гайлброн іноді приписано для хорого аж 80 грамів мяса на день. Але пацієнти діставали звичайно всього 15-20 грамів і то мяса дуже поганого, старого і твердого. Коли хорі скаржилися директорові шпиталю д-ру Вандевелде, то той відповів: „що я зроблю, коли всі крадуть"! І на цьому скінчилося. Відомо, хорий на легені ніколи не може вилікуватися без достатньої скількости відповідних харчів, головно товщу.

Робітничий рух в Америці

ВТРАТИ И ЗДОБУТКИ ПІСЛ Я ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

(Шеста з серії статтей про історію робітничого руху на підставі матеріялу державного департаменту праці).

В часі Першої Світової Війни організоване робітництво в індустріях масового виробництва досягло значних успіхів. Але ізза гострої економічної депресії 1921-22 років воно почало раптово тратити свою силу. Хвиля страйків не могла спинити руху за зменшення заробітної платні. Число юнійних членів впало в роках 1920-23 з пять мільйонів — найбільше число в часі війни — до яких три з половиною мільйонів. Зменшення продовжувалося навіть тоді, як індустрія вступила в період раптового й небувалого доти поширення; перед вели виробництва дешевих автомобілів, радіо, фільмів.

В 1929 році — в часі найвищого американського „добробуту" — юнії нараховували щойно біля 3,625,000 членів. З 105 краєвих та інтернаціональних юній, що входили в Американську Федерацію Праці, щойно 44 втримали або поширили кількість членів після 1925 року.

За той самий період відмічено часті напади працедавців на робітничі юнії. Тими нападами особливо означилися 1920-ті роки, так що ціле те десятиліття стало знаним як не-юнійне, як доба „опен шап'.' Для ослаблення робітничих юній працедавці вживали різних засобів — старалися завести деякі поліпшення, пенсійні пляни, спортові заклади, але вживали до тої цілі також шпигів, страйколомів.

29. жовтня 1929 року стався крах на біржі. В наслідок депресії та широкого безробіття, що слідували, зменшилося число юнійних членів в 1932 році до трьох і одної четвертої мільйона. Зменшення було особливо помітним в таких ділянках виробництва, де машини замінили фахових робітників, а також в текстильнім виробництві та в копальнях.

Юнійний рух почав оживати в 1933 році, після ухвали закону про індустріяльне оживлення („Ен Ай Ар Ей"). Одна знана секція того закону охороняла право працюючих організуватися в юнії по своїй вподобі та робити колективні догови з працедавцями.

За 1933 та 1034-ий роки чимало юній із складу Американської Федерації Праці значно поширили кількість своїх членів. Інтернаціональна юнія робітників жіночого одягу збільшила кількість своїх членів з 40,000 до яких 150,000; інтернаціональне братство вантажників, шоферів, вартових та помішників зросло з 94,000 до 130,000 членів; інтернаціональний союз машиністів — з 75,000 до 90,000; юнія копалевих робітників — з 300,000 майже до 500,000.

Тоді здобутки організованого робітництва були тимчасово спинені. Головними причинами були слідуючі: 1. — Найвищий Суд уневажнив закон про індустріяльне оживлення; 2. — в боротьбі з юніями, працедавці заводили компанійні юнії; 3. — боротьба довкола закону Вагнера з 1935 року, що охоплював постанови щодо робітництва, які були в законі про індустріяльне оживлення, але в ще більшій мірі.

Проте, року 1937 Найвищий Суд підтримав закон про робітничі справи, закон Вагнера, і після того робітництво зробило ще більший поступ.

На кінець 1937 року юнія вантажників мала 210,000 членів — в тричі більше як року 1933. Юнії машиністів та електротехніків збільшили вдвічі число своїх членів з 1933 року. Юнія працюючих в готелях та ресторанах мала в 1933 році біля 25,000, а в 1937 — 107,000 членів.

Цьому розвитку не перешкодила внутрішня боротьба в Американській Федерації Праці в питанні загального індустріяльного та фахового юнінізму. Питання це набирало більшої ваги в міру збільшення рядів юнійних робітників новими членами з індустрій масового виробництва.

На конференції Американської Федерації Праці, яка відбулася 1934 року в Сан Франсиско, одноголосно прийнято резолюцію про нові способи організування до юній робітників в індустріях масового виробництва, яких тяжко, або неможливо, організувати по фахах. Згідно з тою постановою виконавчий комітет міг видавати чартери юніям в автомобільній, цементовій, алюміневій та інших ділянках масового виробництва, „якщо на думку комітету цього вимагають обставини". При тім зазначено, що будуть визнані права вже існуючих там юній та що буде дотримуватися принципу організовання по фахах, коли можливо відокремити.

Впродовж наступного року Американська Федерація Праці видала чартери юніям в індустрії автомобілевій та гумовій. Опреділюючи правне положення тих юній, виконавчий комітет не включив до тих юній деяких фахівців та службовців, як таких, що мають належати до інших юній. Це майже негайно викликало опозицію.

В наступній статті з цієї серії буде мова про те, як повстав Конгрес Індустріяльних Організацій).

Загальна Рада.

ТУРИСТ

(Докінчення зо сторони 2-гої)

Галинка потурила голову і мовчала. Потім повільно подалася на узбіччя, але чомусь зупинилася і подала туристові руку.

„Го-го, дівчино, з тобою не гаразд" — подумав не без вдоволення турист.

Вони все ще не довіряючи одне одному, зійшли з гори, притримуючись за руки немов малі діти.

На другий день вранці, Вітер вже був приправлений до дороги. Газдиня з особливою чутливістю приготувала йому на дорогу харчів. Вона потім потиснула йому руку і сказала: „Най вас Бог провадить".

Галинка була сумна. Вона хотіла сміятися, але їй тепер не вдавалося. Вивела туриста на двір.

— Як будете в наших околицях не минайте ж нашої хати.

„Го-го дівчино, з тобою не гаразд" — подумав удруге турист. Вголос: — А ви тільки сіна збережіть в причілку.

Галинка почервоніла.

— Гніваєтеся на мене?

— Ні, ні, не гніваюсь.

Він уже був зі сто метрів в долині.

— Обов'язково ще колись приїду до вас у відвідини, Галинко! — гукнув турист і входячи в долину подумав: „Залишиться у нас, Галинко, тільки милий спогад, немов хрустальна краплина прикріплена до наших серць, але прийде день, чи місяць і вітрець часу здмухне його в забуття і ми будемо тоді такими, як до хвилини, поки з собою запізналися".

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаете.

За листами чи дресами від скитальників прохаемо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

15,166 Неопяк Василя з с. Льзяний (Калуші) від Гнц Миколи.

15,167 Митко Василя, Клос Розалії з дому Мелех з с. Любачів (Львів) від Митко Анни.

15,168 Богутін Данила Івановича та рідних земляків з с. Дахнівка (Київ) від Драй Якова Якимовича.

15,169 Медрешор Миколая, Корелюк Катерини з дому Медрешор всі з с. Банелів над Серетом (Сторожинець, Буковина) від Флореско Елени з дому Швет.

15,170 Рідних і знайомих з с. Яричова (коло Львова) від Козачок Софії д. Івана та Магдалини Дачкевич.

15,171 Родини Черниxівських Гаврила від Майковський Омеляна з с. Перканоба просить о афідавіт.

15,172 Гондзин Андрія з с. Лучинці (Рогатин) від Мацаляк Дмитра.

15,173 Михаськів Анни і Ільма, Марушук Катерини з с. Підгородя (Рогатин) від Маслійчук Анастазії.

15,174 Симців Василя батька з с. Насічний (Лісько) від сина Симців Степана.

15,175 Корназ тітки з с. Творчик (Лісько) від Гринько Еви зам. Кучерепа.

15,176 Гайва Еви з с. Мокрян (Самбір) від Газдович Ілька с. Марії.

15,177 Гриців Параскевії, Ульф Анни від Гриців Анни.

15,178 Мельничук Якова батька з с. Винник (Сокаль) від сина Мельничук Володимира.

15,179 Гезда Марії д. Юрія і Параскевії з с. Шилів (Збараж) від Клим Юлії жена Григорія.

15,180 Семенович Теклі з с. Волиця Деревлянська (Камінка Струмилова) д. Гриця від Конц Михайла.

15,181 Голуб Левка з .с Старий Кокорів (Кремянець) від Голуб Алексaндра.

15,182 Брата і стрийка Клован Михайла від Клован Йосифа.

15,183 Ґруна стрийка з с. Турепча (Сянік) від Ґруна Ольги д. Петра і Марії з дому Гунко.

15,184 Ганчак Михайла з с. Ційків (Любачів) вуйко Михайла з с. Воля Районова (Старий Самбір) від Пахолчишин Стефанії і Яреміцький Івана.

15,185 Горун вуйка з с. Болестрашин, Борис Івана стрийка з с. Славська (Сколе) від Борис Антона і Ярослави.

15,186 Михайлевич Івана з с. Приси (Самбір) від Танчук Миколи.

15,187 Назарко Ілька батька з с. Любешка (Бібрка) і сестри Анни зам. Кобрина від сина і брата Назарко Степана.

15,188 Ґлуґовський Івана з с. Захочевя (Лісько) від Процанин Катерини зам. Шіоль з с. Луків.

15,189 Мічківський Теодора з с. Мочар (Лісько) від Макар Федоніки д. Катерини.

15,190 Химич Стефанії яка перебуває на скитальщині в Німеччині, що походить з села Ушковачі (Перемишляни) її пошукує тітка з Америки.

15,191 Бучек Юлії з с. Лубно (Березів) від Куцелко Евгенії.

15,192 Рибак Івана і Семена з с. Волинців (Жидачів) від Рибак Анни зам. Бориляк.

15,193 Лотоцька Олени з дому Савка з с. Оностaвці (Бучач) від Савка Володимира.

15,194 Радимський Василя в с. Рушельниця (Перемишль) від Радимський Олександра.

15,195 Рідних і знайомих з с. Кореници (Ярослав) від Бучко Агафії.

15,196 Петрівська Анни з с. Букова (Самбір) від Кравець Василя.

15,197 **До таборових Управ на скитальщині:** від відділу розшуків при ЗУАДКомітеті Америки: проситься звідомити по таборах, що за Ломничук Яковом з с. Товмачик (Коломия) пошукує брат з Америки Ломничук Іван.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ДЖОРДЖ С. МАРШАЛ, секретар стейту, відфотографований в часі промови до студентів університету в Норт Керолайні. Маршал дораджував студентам познайомитись в закордонних справах з фактами, а потім видавати осуд.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Піврічні збори Бр. св. О. Николая, від. 104, відбудуться 18. липня точно в годині 3. пополудні в гали де звичайно. Просимо всіх членів прийти, бо буде звіт з діловодства уряду і контр. комісії за 6 місяців. — За уряд: М. Вітів, предс.; М. Зельвак, секр.

ЩІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляе всіх своїх членів і членниць, що піврічні збори відбудуться в неділю, 18. липня, в 12 годині в полудне, в Домі Від. У. Н. Союзу, 843 Н. Вестерн Еве. Всі члени й членниці обовязково повинні явитися на піврічні збори. Збори будуть тиждень пізніше. — Ф. Васильовський, предс.; Д. Максимюк, кас.; Т. Шпікула, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 18. липня, в годині 12. вполудне в Домі Від. У. Н. Союзу, 843 Н. Вестерн Еве. Просимо всіх членів і членниць прийти. Кряд і контроля дадуть звіт за пів року. Довгуючі члени мають прийти на збори і вирівнати свій залеглий довг за пів року. — Й. Коцоловський, пр.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляе своїх членів і членниць, що піврічні збори відбудуться в суботу, 17-го липня, в льокали У. Н. Дому, 237 Говп Еве., в годині 7. ввечір точно. Просимо членів і членниць прийти на означений час, бо е важні справи до вирішення. — За уряд: Ф. Ґулька, голова; П. Головачук, фін. писар; М. Припхан, рек. писар; М. Голулюк, скарбник.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Зап. Січ, від. 117, подае до відома всім своїм членам, що піврічні збори відбудуться в суботу, 17. липня, в годині 8. ввечір, в церковній салі, 28 Іст 7. вулиця. Просимо всіх прийти вислухати звіт контолі. З нагоди 55-річного існування У. Н. Союз видасть календар на 1949 рік, тож хто бажае мати цей календар, хай замовить у відділі або листовно у секретаря; ціна 1 дол. На зборах буде гість від У. Н. Союзу. Прийдіть послухати, що цей гість мае нам сказати. — Уряд.

БРОНКС, Н. Й. — Збори Тов. Любов, від. 298, відбудуться в суботу, 17. липня, в год. 8. ввечір, в церковній галі, 1745 Вашингтон Еве. Хто з членів чи нечленів хоче мати ювилейний календар У. Н. Союзу на 1949 рік, хай замовить собі на зборах і заплатить $1.00. Ціна однакова для всіх. Календар У. Н. Союзу це найкращий Різдвяний дарунок для родини і приятелів. — В. Морозович, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Прошу добре глядіти і запамятати собі день піврічних збори Бр. св. Юрія, від. 379, які відбудуться в неділю, 18. липня, в год. 12:30, в Союзовім домі. Прошу всіх членів прийти на ці збори, вислухати звіту управи та висказати свої побажання. На зборах буде приявний організатор У. Н. Союзу п. Іванчук, який виясннть нам дуже багато нових і важних справ. Хто ще не одержав дивіденди за 1948 рік від У. Н. Союзу, прошу забрати остаточно на цих зборах. — Д. Харкавий.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляе всіх своїх членів, що місячні і піврічні збори відбудуться в четвер, 15. липня, в годині 7:30 ввечір, в У. Н. Домі. Просимо всіх членів явитися на збори на час, бо е важні справи до вирішення. — За уряд: Н. Заяць, предс.; Н. Пігура, фін. секр.; В. Бутковський, рек. секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 17. липня, в годині 7:30 ввечір, в гали У. Д. Гор. Клюбу, 31-14 — 30 Еве. Просимо всіх своїх членів і членниць прийти на збори, бо е деякі справи до полагодження. Буде звіт контр. комісії за перший пірік. Просимо всіх українців, котрі ще не е членами У. Н. Союзу, прийти і вписатися в члени. — За уряд: М. Галан, предс.; Гр. Василик, кас.; П. Барнич, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 25. червня 1948 р. у 62. році життя помер на удар серця

ВАСИЛЬ САВИЦЬКИЙ,

довголітній член тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 158 У. Н. Союзу в Бруклині, Н. Й., куди перейшов з переступним листом в 1921 р. з Шамокін, Па.

Покійний походив з села Микулинці, повіт Тернопіль, Західна Україна. Приїхавши до Америки був дяковчителем в Шамокін і там подружився з Евгенією Талпаш, донькою першого предсідника У. Н. Союзу, бл. п. Теодосія Талпаша, яка тепер осталася вдовою, а крім того оставив Покійний ще сина Бориса, ветерана ам. армії. Перенісшися до Брукліна, бл. п. Василь Савицький зайнявся організацією хору, який виступав у всіх громадських імпрезах, а від 1930 р. брав участь у виступах Злучених Хорів Нюйорської Округи, якими в початках управляв проф. М. Гайворонський, а опісля пок. проф. Ол. Кошиць. Як сольовий співак Небіжчик наспівав деякі пісні на фонографічні рекорди „Колумбії". Був лагідної вдачі і загально шанований, тому похорон його з церкви Сошествія св. Духа на цвинтар св. Івана в Бруклині в понеділок, 28. червня, зібрав великий здвиг народу. — В. Й. П.!

М. Баглай, секр.

ТАРЗАН, ч. 1881. Загроза згори.

Коли малпочоловік почув клекіт струї, він знав, що нема часу до страчення. Він висадив Нкіму на кант скали...

...і самий випозв побіч неї, саме тоді, коли вода досягала вже його ніг.

Потім Нкіма підлізала вгору, а за нею Тарзан.

Та несподівано Нкіма закричала з цілої сили. Тарзан поглянув вгору — саме в час!